

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Sžp/9/2013
Identifikačné číslo spisu:	4010200443
Dátum vydania rozhodnutia:	22.05.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Jaroslava Fúrová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:4010200443.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a členov senátu JUDr. Evy Babiakovej, CSc. a Mgr. Petra Melichera, v právnej veci žalobcov: 1. U. I., V. XX, K. Z. 2. W. Z., E. X, B., 3. X. E., E. X, B., 4. V. Z., X. XX/XXX, B., 5. S. Z., X. XX/XXX, B., 6. H. Z., R. XXX, S., 7. B. Z., Z. X, O., 8. E. Z., F. XX, K., všetci zast. JUDr. Janou Tomčíkovou, advokátkou so sídlom Trnavská 187, Bernolákovo, proti žalovanému: Okresný úrad Nitra, Štefánikova trieda 69, Nitra, za účasti: Zeon, spol. s r.o., Tomášikova 50/E, Bratislava, IČO: 35 865 105, zast. Advokátskou kanceláriou Ružička Csekés s.r.o., Výsoká 2/B, Bratislava, IČO: 36 863 360, v mene ktorej koná JUDr. Jaroslav Ružička, advokát, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. KSUNR-2010-691-002 zo dňa 17. júna 2010, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 11S/84/2010 - 162 zo dňa 9. októbra 2012, jednohlasne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 11S/84/2010 - 162 zo dňa 9. októbra 2012, p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Nitre zamietol žalobu, ktorou sa žalobcovia domáhali preskúmania rozhodnutia žalovaného č. KSUNR-2010-691-002 zo dňa 17. júna 2010, ktorým potvrdil rozhodnutie mesta Nitra č. SP 4178/2010-24300/2009-074-Ing.Ns zo dňa 8. apríla 2010, ktorým bola dodatočne povolená stavba „Obchodno-nákupno-spoločenské centrum Nitra“ pre pribratého účastníka ako stavebníka.

Krajský súd dospel k záveru, že neboli splnené podmienky na postup podľa § 137 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej v texte rozsudku len „Stavebný zákon“), keď žalobcovia nemali žiaden relevantný doklad o tom, že im konkrétne pozemky v čase podania žiadosti patria. Postavenie žalobcov v stavebnom konaní bolo podľa názoru krajského súdu ohraničené práve uplatnenou námietkou smerujúcou k vlastníckemu právu k časti pozemku, na ktorom je postavená stavba. Stavebný zákon nedáva žalobcom univerzálne právo na uplatnenie akýchkoľvek námietok a v priebehu celého stavebného konania, iba v časti, ktorá je vecne

oddeliteľná od samotného stavebného konania. Uplatnená námietka proti aplikácii Stavebného zákona pri vydávaní rozhodnutia o dodatočnom stavebnom povolení nepatrí do okruhu námietok, nevyriešením ktorých by žalobcovia utrpeli na svojich vlastníckych právach.

Ohľadne nesprávnej právnej aplikácie Stavebného zákona, keď správne orgány na konanie použili novelizované ustanovenia účinné až po podaní pôvodnej žiadosti o vydanie stavebného povolenia, krajský súd uviedol, že sa stotožňuje s právnym názorom žalovaného, ktorý riadne vysvetlil a logicky sa vysporiadal s prijatými novelami Stavebného zákona od podania žiadosti stavebníka až po finálne rozhodnutie. Pri zrušení stavebného povolenia súdom bolo potrebné rozhodnúť o žiadosti stavebníka a prihliadnuť na prechodné ustanovenia, čo žalovaný urobil a vysvetlil rozdiel medzi § 88a a § 88b Stavebného zákona, ktorý pribudol od 1. novembra 2005. Žalovaný ako aj stavebný úrad postupovali v zmysle prechodných ustanovení, v zmysle ktorých sa konania začaté do 31. októbra 2005 dokončia podľa predpisov účinných do 31. októbra 2005.

Podľa názoru krajského súdu žalovaný nepochybil, ak použil ustanovenia Stavebného zákona, ktoré boli prijaté s účinnosťou od 1. novembra 2005, pokiaľ ide o spojenie dodatočného stavebného konania a užívacieho konania. Do obdobia 1. novembra 2005 platili ustanovenia § 88, § 88a, avšak novela zákona č. 229/1997 Z. z. riešila iba stavby začaté bez právoplatného povolenia. Preto pokiaľ došlo k zrušeniu stavebného povolenia, bolo potrebné vychádzať z prechodných ustanovení Stavebného zákona. Pri stavbe, ktorá stojí a nemá vydané stavebné povolenie, je stavebný úrad povinný skúmať hlavne súlad s verejným záujmom, vplyv na životné prostredie, súlad s územnoplánovacou dokumentáciou, so všeobecnými technickými požiadavkami vymedzenými príslušnými právnymi predpismi a technickými normami, pričom vždy musí prihliadať na stanoviská a vyjadrenia dotknutých orgánov, teda podmienky dodatočného povolenia stavby. V danom prípade však takéto námietky zo strany žalobcov v stavebnom konaní vznesené neboli a podľa názoru krajského súdu im neprináleží argumentácia právnej kvalifikácie vydaného stavebného povolenia, pretože ak stavba neodporuje požiadavkám zákona a vyjadreniam dotknutých orgánov, právna kvalifikácia, podľa ktorej bolo stavebné povolenie vydané, nemôže byť na ujmu žalobcov ani ich poškodiť na ich právach.

O trovách konania krajský súd rozhodol v zmysle § 250k ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (v texte rozsudku len „O. s. p.“) tak, že neúspešným žalobcom právo na ich náhradu nepriznal.

Proti tomuto rozsudku podali v zákonnej lehote žalobcovia odvolanie domáhajúc sa jeho zmeny v tom zmysle, že odvolací súd zruší napadnuté rozhodnutie žalovaného.

Uviedli, že sú ukrátení na svojich vlastníckych právach k pozemku zastavanom stavbou, ktorá bola povolená a daná do užívania napadnutým rozhodnutím. Stavebník stavia stavbu z časti na pozemku, ku ktorému nemá ani vlastnícke ani iné práva. Vzhľadom na predmet sporu medzi žalobcami a stavebníkom, v civilnej veci sa domáhajú určenia ideálneho podielu k zvyšku nevyvlastnenej pôvodnej parcely 1743/5. V predmetnej veci je podané mimoriadne dovolanie vedené na Najvyššom súde Slovenskej republiky.

Žalobcovia poukazujú na jednotlivé ustanovenia upravujúce vlastnícke právo, uviedli, že prevod vlastníckeho práva mesta Nitra na spoločnosť Zeon, spol. s r. o. tendenčne vykonalo mesto Nitra už za existencie sporu strán ako aroganciu moci na strane mesta Nitra, nakoľko mesto Nitra ako nevlastník nemohlo platne uzatvoriť právny úkon o prevode vlastníckeho práva. Postup súdov v civilnej veci, ktorá súvisí s predmetom sporu v rámci správnej žaloby je doposiaľ nepresvedčivý, nakoľko sa nevysporiadali s dôkazmi predloženými v konaní a právnou argumentáciou žalobcov. Rozhodovanie o povolení stavby na cudzom pozemku je nezákonné a v rozpore s princípom vlastníctva.

K podanému odvolaniu sa podaním zo dňa 4. marca 2013 vyjadril žalovaný tak, že navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť, pričom sa pridrižiava vyjadrenia k podanej žalobe.

K podanému odvolaniu sa podaním zo dňa 6. marca 2013 vyjadril pribratý účastník tak, že navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť.

Prvotne namietal aktívnu legitímáciu žalobcov na podanie žaloby, keďže nepatria do okruhu účastníkov konania o dodatočné povolenie stavby v zmysle § 88a Stavebného zákona. Pokiaľ žalobkyňa v 1. rade

odvádzala svoju aktívnu legitímáciu od skutočnosti, že je domnelou vlastníčkou a určenia vlastníckeho práva sa domáhala súdnou cestou, konanie vedené na Okresnom súde Nitra sp. zn. 12C/71/2004 bolo z dôvodu späťvzatia návrhu právoplatne zastavené. Žalobcovia 2. až 8. sa v konaní na Okresnom súde Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 18C/233/2003 domáhali určenia rozsahu dedičstva, teda vlastníckeho práva ich právnych predchodcov k pozemkom, na ktorých čiastočne stojí stavba, pričom ich žaloba bola zamietnutá, ktorý rozsudok bol potvrdený aj Krajským súdom v Nitre sp. zn. 5Co/108/2011 zo dňa 14. decembra 2011. Žalobcovia teda nepreukázali vlastnícke právo k pozemkom, na ktorých čiastočne stojí stavba. Stavebný úrad dôsledne skúmal okruh účastníkov stavebného konania, pričom vychádzal z údajov v katastri nehnuteľností, ktoré sa považujú za hodnoverné, pokiaľ sa nepreukáže opak. V danom prípade opak preukázaný bol.

Individuálne správne akty nezakladajú žiadne civilnoprávne oprávnenia na pozemok alebo realizáciu stavby. Ak mali žalobcovia dojem, že stavba sa realizovala na ich pozemku neoprávnene, mali možnosť túto situáciu riešiť v občianskom súdnom konaní. Zrušením preskúmaných rozhodnutí by sa ich právne postavenie nezmenilo, nakoľko stavba už stojí a neexistujú právne predpoklady na jej odstránenie v konaní podľa Stavebného zákona. Rozhodnutie neprinesie meritórny výsledok a môže len porušiť a poškodiť práva stavebníka, ktorý realizoval svoje oprávnenia poskytnuté zrušeným stavebným povolením.

Pribratý účastník ďalej uviedol, že žalobcovia vytýkajú žalovanému rôzne pochybenia, pričom neuvádzajú, ako ich tieto ukrátili na och právach a ktoré ich práva boli porušené. Nepoukázali na konkrétne skutočnosti, z ktorých vyvodzujú porušenie práva. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie tunajšieho súdu R 21/1997.

K občianskoprávnym námietkam pribratý účastník uviedol, že § 88a ods. 3 Stavebného zákona je lex specialis k § 137 Stavebného zákona a v zásade pripúšťa povinnosť stavebného úradu prerušiť konanie len vtedy, ak vlastníč stavby (správne má byť vlastníč pozemku, pozn. odvolacieho súdu) nesúhlasí so stavbou na svojom pozemku. Skutočnosť, že stavebník nie je vlastníkom pozemku, na ktorom je stavba postavená nebola v predmetnej veci preukázaná. Proti dodatočnému povoleniu môže namietat len vlastníč pozemku, ale žalobcovia svoj vlastnícky titul nepreukázali.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. v spojení s § 10 ods. 2 O. s. p.), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo (podľa § 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. v spojení s § 211 a nasl. O. s. p.) v zmysle odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že odvolanie žalobcov nie je dôvodné.

Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 250ja ods. 2 O. s. p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 22. mája 2014 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O. s. p.).

Podľa § 219 ods. 1 O. s. p., odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 88a Stavebného zákona, účinného do 31. októbra 2005, ak stavebný úrad zistí, že stavba bola postavená bez stavebného povolenia alebo v rozpore s ním, začne z vlastného podnetu konanie a vyzve vlastníka stavby, aby v určenej lehote predložil doklady o tom, že dodatočné povolenie nie je v rozpore s verejnými záujmami chránenými týmto zákonom a osobitnými predpismi.

Ak vlastníč stavby požadované doklady nepredloží v určenej lehote alebo ak sa na ich podklade preukáže rozpor stavby s verejným záujmom, stavebný úrad nariadi odstránenie stavby.

Ak vlastníč stavby, pri ktorej sa preukáže, že jej dodatočné povolenie nie je v rozpore s verejnými záujmami, v priebehu konania nepreukáže, že je vlastníkom pozemku zastavaného nepovolenou stavbou alebo jeho časti, alebo že má k tomuto pozemku iné právo (§ 58 ods. 2) a vlastníč zastavaného pozemku alebo jeho časti s dodatočným povolením nesúhlasí, stavebný úrad odkáže vlastníka pozemku na súd a konanie preruší (§ 137). Konanie o stavbe zostane prerušené až do právoplatnosti rozhodnutia súdu vo veci.

V rozhodnutí o dodatočnom povolení stavby stavebný úrad dodatočne povolí už vykonané stavebné práce a určí podmienky na dokončenie stavby alebo nariadi úpravy už realizovanej stavby.

Ak sa v konaní o dodatočnom povolení stavby preukáže rozpor s verejnými záujmami alebo stavebník v určenej lehote nesplní podmienky rozhodnutia o dodatočnom povolení stavby, stavebný úrad nariadi odstránenie stavby.

Stavebný úrad nariadi odstránenie stavby aj v prípade, ak stavebník v určenej lehote

- a) nepredloží žiadosť o dodatočné povolenie stavby,
- b) nesplní podmienky rozhodnutia o dodatočnom povolení stavby.

Na konanie o dodatočnom povolení stavby sa primerane vzťahujú ustanovenia § 58 až 66.

Podľa § 137 ods. 1, 2 Stavebného zákona účinného do 31. októbra 2005, stavebné úrady vykonávajúce konanie podľa tohto zákona, sa pokúsia vždy aj o dosiahnutie dohody účastníkov pri tých námietkach, ktoré vyplývajú z vlastníckych alebo iných práv k pozemkom a stavbám, ale prekračujú rozsah právomoci stavebného úradu alebo spolupôsobiacich orgánov štátnej moci. Ak medzi účastníkmi konania nedôjde k dohode o námietke podľa odseku 1, ktorá, keby sa zistilo jej oprávnenie, by znemožnila uskutočniť požadované opatrenie alebo by ho umožnila uskutočniť len v podstatne inej miere alebo forme, odkáže stavebný úrad navrhovateľa alebo iného účastníka podľa povahy námietky na súd alebo na iný príslušný orgán a konanie preruší.

Podľa § 141 ods. 11 Stavebného zákona, správne konania začaté podľa tohto zákona pred 1. novembrom 2005 sa dokončia podľa predpisov účinných do 31. októbra 2005.

Z pripojených spisov najvyšší súd zistil, že predmetom súdneho prieskumu je rozhodnutie žalovaného č. KSUNR-2010-691-002 zo dňa 17. júna 2010, ktorým potvrdil rozhodnutie mesta Nitra č. SP 4178/2010-24300/2009-074-Ing.Ns zo dňa 8. apríla 2010, ktorým bola stavebný úrad dodatočne povolil stavbu „Obchodno-nákupno-spoločenské centrum Nitra“ pre pribratého účastníka ako stavebníka a zároveň súhlasil s jej užívaním.

V súvislosti s uplatnenými odvolacími dôvodmi, v zmysle ktorých sa žalobcovia domnievali, že im patrí vlastnícke právo k pozemku, na ktorom bola povolená stavba čiastočne umiestnená, najvyšší súd zo spisového materiálu zistil, že:

Okresný súd Nitra rozsudkom č. k. 18C/233/2003 - 807 zo dňa 24. februára 2011 (založený v súdnom spise na č. l. 48), zamietol žalobu, ktorou sa žalobcovia 2. až 8. domáhali určenia rozsahu dedičstva voči pribratému účastníkovi - stavebníkovi. Okresný súd dospel v civilnej veci k záveru, že žalobcovia nepreukázali naliehavý právny záujem na určení vlastníctva, keďže vlastnícke právo si mali uplatniť v rámci reštitučného konania.

Krajský súd v Nitre rozsudkom č. k. 5Co/108/2011 - 882 zo dňa 14. decembra 2011 (založený v súdnom spise na č. l. 65) rozsudok Okresného súdu Nitra č. k. 18C/233/2003 - 807 zo dňa 24. februára 2011 potvrdil. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 27. januára 2012.

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 3Cdo/296/2012 zo dňa 20. februára 2014 dovolanie podané žalobcami 2. až 8. proti rozsudku Krajského súdu v Nitre sp. zn. 5Co/108/2011 zo dňa 14. decembra 2011 odmietol.

Z uvedeného je nepochybné, že otázka vlastníckeho práva žalobcov k pozemku bola právoplatne vyriešená súdmi v civilnom konaní.

Najvyšší súd považuje za dôležité poukázať, že pokiaľ sa žalobcovia domáhali prerušenia stavebného konania do vyriešenia otázky ich vlastníckeho práva k pozemku v zmysle § 137 ods. 2 Stavebného zákona, táto námietka bola dôvodná. Stavebný úrad v konaní mal postupovať primerane podľa ustanovení upravujúcich vydávanie stavebného povolenia, nie dodatočného stavebného povolenia (najmä § 88a ods. 3 Stavebného zákona), nakoľko hoci dôsledkom následného opakovaného súdneho

prieskumu sa skutkový stav líšil od právneho stavu, nebolo pochýb o tom, ani medzi účastníkmi táto skutočnosť nebola sporná, že stavebník podal žiadosť o vydanie stavebného povolenia, stavbu uskutočňoval na základe v tom čase vydaného stavebného povolenia a v súlade s ním, a teda nebola naplnená hypotéza obsiahnutá v právnej norme § 88a ods. 1 Stavebného zákona, teda že stavba bola postavená bez stavebného povolenia alebo v rozpore s ním.

Z vyššie uvedeného je však zrejmé, že otázka vlastníckeho práva žalobcov k pozemku bola s konečnou platnosťou vyriešená a zároveň táto námietka predstavovala základ nesúhlasu žalobcov s uskutočnením stavby, a preto zrušenie napadnutého rozhodnutia a prípadne aj dodatočného stavebného povolenia, by nemohlo žalobcom priniesť zmenu ich právneho postavenia, ani iný výsledok konania. Navyše takýto postup by bol v rozpore s hospodárnosťou konania a znamenal by prísne formalistický postup bez zjavného účelu ním sledovaného.

Formálne zopakovanie administratívneho konania nepredstavuje pre účastníka, vo vzťahu k skutkovej stránke veci, reálnu možnosť dosiahnuť rozhodnutie v jeho prospech. (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Sžh/1/2010 zo dňa 20. mája 2011, zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov SR č. vyd. 6/2011, publ. č. 103/2011, s. 69).

Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní napadnutých rozhodnutí správnych orgánov v medziach podaného odvolania dospel k záveru, že námietky žalobcov vznesené v odvolaní proti prvostupňovému rozsudku neboli spôsobilé spochybniť jeho správnosť, preto ich vyhodnotil ako nedôvodné a rozhodol podľa § 219 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 250ja ods. 3 druhá veta O. s. p. tak, že rozsudok Krajského súdu v Nitre ako vecne správny potvrdil.

O náhrade trov konania rozhodol najvyšší súd v zmysle § 250k ods. 1 O. s. p. v spojení s § 151 ods. 1 O. s. p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, keď žalobcovia neboli v odvolacom konaní neúspešní a ostatným účastníkom v tomto konaní nárok na náhradu trov konania neprináleží.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.